

درباره طرح «با هم بخوانیم» که پای کتاب را به دورافتاده ترین مناطق کشور باز کرده است

خواندن در منطقه محروم

هر گروه کتاب جداگانه ای داشت اما در بلندخوانی، همه شرکت کنندگان کتاب مشایبهی در دست داشتند و با تمرکز و توجه بیشتری با یکدیگر همراه می شدند؛ در پایان هم اگر مطلبی را متوجه نمی شدند، یا قرار بود به سوالات پاسخ دهند یا فعالیتی مربوط به محتوای کتاب انجام دهند، از یکدیگر کمک می خواستند. طرح با هم بخوانیم و به ویژه بلندخوانی، روحیه کار گروهی و مشارکت را در بچه ها تقویت کرد.

اما حمیده بهمنی، مسئول و کتابدار کتابخانه پیامبراعظم (ص) تشان، از توابع شهرستان بهبهان استان خوزستان، به خاطره ای از حضور پرتشو والدین در کتابخانه برای همراهی اعضای حاضر در این طرح اشاره می کند که خواندنش خالی از لطف نیست: «یکی از خاطرات به یادماندنی ما حضور مادر بزرگ یکی از داوطلبان بود که بسیار اصرار داشت بقیه نوه هایش را هم در این طرح شرکت دهیم. در یکی از این جلسات از این مادر بزرگ دعوت کردیم که از قصه های قدیمی منطقه (متل) برای بچه ها بگوید. وی با زبان شیرین محلی شروع به قصه گویی کرد و به قدری مورد استقبال قرار گرفت که تقریباً پای ثابت برگزاری جلسات طرح شد.»

سکینه موسوی سردشتی، کتابدار کتابخانه عمومی شهدای کاروان پیاده لردگان استان چهارمحال و بختیاری یکی از میزبانان اجرای این طرح بوده است، با اشاره به موضوعات منابع در ۶ حوزه علمی، مهارت های رفتاری، هویت انسانی، دین، تفکر نقاد و بینش سیاسی، درخصوص محبوب ترین موضوعات شرکت کنندگان کتابخانه عمومی شهدای کاروان پیاده لردگان گفت: «استقبال بچه ها از کتاب های دینی خوب بود. کتاب «جای او خالی» را در گلزار شهدا خواندیم و برای بچه ها بسیار خوشایند بود. با این حال بلندخوانی کتاب «گل عزیز نرگس» به دلیل حجم زیاد، برای آنها خسته کننده بود. علاوه بر این، بچه ها از انجام کارهای عملی لذت می بردند و به مطالعه کتاب «اسرار طبیعت» و انجام کاردستی علاقه بسیاری نشان دادند. از میان شیوه های مطالعه، بلندخوانی برای شرکت کنندگان کتابخانه ما مفید و اثرگذار بود. بلندخوانی به بچه ها همکاری را یاد می داد. ۸ نفر از بچه ها در زمینه روخوانی ضعیف بودند و از آنها می خواستیم با حرکت انگشت متن را دنبال کنند. بعد از پایان کتاب از هر یک از شرکت کنندگان سوال متفاوتی می پرسیدم و پاسخ های آنها نشان می داد همه به محتوا و مطالب ارائه شده دقت داشتند. متأسفانه این میزان از دقت در کتاب هایی که باید به صورت فردی خوانده می شد، وجود نداشت.»

او با اشاره به خاطره ای از این طرح می گوید: «نوید، شرکت کننده ۹ ساله کتابخانه ما یکی از افراد مشتاقی بود که همیشه یک ربع زودتر از شروع جلسه در کتابخانه حاضر می شد. یک روز اما، ساعت ۵ بود و نوید هنوز نیامده بود. می خواستیم با خانواده اش تماس بگیریم که مادرش زنگ زد و گفت نوید هنگام بازی زمین خورد و عمل جراحی داشت. حالا از بیمارستان مرخص شده اما اصرار دارد به کتابخانه بیاید. مادر نوید از من خواست او را قانع کنم که در خانه بماند و کمی استراحت کند. با نوید صحبت کردم و او راضی شد که استراحت کند. جمعه همان هفته به اتفاق چند نفر از شرکت کنندگان طرح با هم بخوانیم به عیادت نوید رفتیم.»

ارتقای توانمندی ها و مهارت ها شود. در این بین چند نفری حتی عضو نبودند و به واسطه شرکت در طرح، عضو کتابخانه نیز شدند. خوشبختانه امسال نیز طرح کتابخوان، بچه ها را پای ثابت کتابخانه کرد. فاطمه سامانی پور، مسئول کتابخانه عمومی یعقوب لیث سیستانی در شهر محمدآباد سیستان و بلوچستان، از علایق کودکان به این طرح و بهره مندی حداکثری از حداقل امکانات می گوید: «اسرار طبیعت»، کتاب مورد علاقه بچه های طرح با هم بخوانیم بود. برای مطالعه این کتاب، بچه ها باید با همکاری یکدیگر کاردستی درست می کردند. بچه ها کارهای عملی را خیلی دوست دارند و از انجام گروهی چنین فعالیت هایی لذت می برند. جای درخت و سبزه و جنگل و دریا در طبیعت شهرستان ما، زایل، خالی است و بچه ها نمی دانستند برای ساخت کاردستی در طبیعت دنبال چه بگردند. به آنها گفتم تا دل تان بخواهد، سنگ داریم. این شد که بچه ها سنگ ها را جمع کردند، آنها را رنگ کردند، آدمک ساختند و کارهای خلاقانه متنوعی با سنگ ها انجام دادند. از بین شیوه های مطالعه نیز، بلندخوانی، شیوه محبوب در کتابخانه ما بود. تمرکز و مشارکت بچه ها وقتی همه با هم یک کتاب را می خوانند و یک نفر برایش توضیح می داد، بیشتر بود.»

عصمت پورحسین، مجری طرح «با هم بخوانیم» در کتابخانه عمومی شهید محمد علیپور شهر یونسی شهرستان بختیاری نیز بلندخوانی را شیوه مورد علاقه شرکت کنندگان برای مطالعه کتاب می داند و می گوید: «در جمع خوانی

طرح مشارکت کردند. پس از اجرای موفقیت آمیز طرح ملی «با هم بخوانیم» در بهمن ماه سال ۱۳۹۶ در حدود صد کتابخانه عمومی، دومین دور از اجرای این طرح ملی ویژه مناطق محروم، با هدف گسترش عدالت در امر آموزش فرهنگی و ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی از تابستان سال جاری در ۳۵ کتابخانه عمومی در سراسر کشور آغاز شد.

کتابداران چه می گویند؟

بهترین منبع برای بررسی میزان پیشرفت و کارایی این طرح، کتابدارانی هستند که در نقاط مختلف کشور از نزدیک با شرکت کنندگان در طرح «با هم بخوانیم» همراه هستند و دغدغه های آنها را می بینند و می شنوند.

زینب سلیمی، مسئول کتابخانه عمومی شهدای شهرستان بن در استان چهارمحال و بختیاری، از تجربه اجرای «طرح با هم بخوانیم» در کتابخانه شهدا می گوید: «در نخستین تجربه اجرای طرح با هم بخوانیم، شرکت کنندگان را از بین اعضای که مراجعه گاه به گاه به کتابخانه داشتند، انتخاب کردم. هدفم این بود که این افراد بیش از پیش به کتاب و کتابخانه علاقه مند شوند. خوشبختانه نتیجه ای که می خواستیم حاصل شد و پس از پایان طرح نیز شرکت کنندگان به صورت مستمر و منظم به کتابخانه مراجعه می کردند. امسال تصمیم گرفتم نیمی از افراد را از بین اعضای فعال و کتابخوان و نیمی دیگر را از بین اعضای که مراجعه کمتری به کتابخانه دارند، انتخاب کنم تا اتحاد این دو گروه، باعث ایجاد انگیزه و

یادداشت

هنرهای تجسمی و ۲ مسیر متفاوت وزیر ارشاد

دیدار هنرمندان تجسمی در موزه هنرهای معاصر تهران برد که اتفاقی بسیار نایاب و کم سابقه بود. رئیس جمهور بیش از یک ساعت با هنرمندان تجسمی به گفت و گو نشست که می توانست طبعه اتفاقات بزرگ تری هم باشد که البته تا امروز حاصلش چندان مشخص نیست.

شاید شرایط خاصی اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۰ اجازه نداد او بتواند اقدام عملی خاصی برای اقتصاد هنر انجام دهد اما تلاش برای دو مورد دست کم روی کاغذ نتیجه داد؛ اول معافیت مالیاتی هنرمندان، دوم طبق آیین نامه بند ۹ تبصره ۹ لایحه بودجه ۱۴۰۱، تصویب شد که دستگاه ها و شرکت های دولتی می توانند ۲ درصد از اعتبارات هزینه ای و سرمایه ای خودشان را در حوزه فرهنگی مصرف کنند که البته این یکی هم تا اینجای سال نتیجه عملی به همراه نداشته است.

در سه ماه اخیر اما همه تلاش محمد مهدی اسماعیلی تنش زدایی از فضای هنری و تلطیف فضای گفتگویی هنرمندان است.

وزیر ارشاد، دهم آذر به یک رسانه گفت: «ما بارها از همه اهالی فرهنگ و هنر و رسانه خواسته ایم که به دوقطبی سازی در جامعه کمک نکنند و به اختلافات دامن نزنند. اگر جایی ابهام وجود دارد، ما باید ابهام را برطرف کنیم.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یادآور شد: «من منکر بعضی از نارسایی ها نیستم و اعتراض را حق همه از جمله هنرمندان و سلبریتی ها می دانیم. ایرادی ندارد که یک شخصیت هنری و فرهنگی ما نسبت به نقضی هشدار دهد، اما چیزی که نباید اتفاق بیفتد قانون شکنی است.»

وی تصریح کرد: «ما گاهی اوقات می بینیم که بر اثر توريسم رسانه ای و فضایی که ایجاد می شود، یک عده به دنبال قانون شکنی هستند، من از همه کسانی که محل مراجعه مردم هستند می خواهم که به ایجاد وحدت در جامعه کمک کنند و جلوی انشقاق را بگیرند و اجازه ندهند که دشمنان از این فضا سوءاستفاده کنند.»

اسماعیلی یادآوری کرد: «همان روزها که این اتفاقات شروع

برخی از سخنران ها هم آشکارا به اشتباهات برنامه پیشنهادی او اشاره کردند و وزیر به بطور ضمنی خواهان فراموش کردن سوءتفاهات شد. اسماعیلی در همان شب میانه تابستان پاییز اعلام کرد: «یکی از اولویت های اصلی ما کار در حوزه اقتصاد فرهنگ و هنر است؛ در اصل وظیفه ما در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تقویت اقتصاد هنر است.»

به فاصله یک هفته دومین جلسه با جمعی دیگر از هنرمندان تجسمی این بار در ساختمان وزارت ارشاد در بهارستان برپا شد تا انعکاس این تعداد دیدارها به ترمیم گسست اولیه کمک کند. او در این دیدار هم گفت: «موضوع اقتصاد هنر برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قابل اهمیت است و معتقدیم باید جایگاه شخصیتی تراز هنر کشور حفظ شود.»

اسماعیلی در عین حال تاکید کرد: «حمایت از هنرمندان به معنای حمایت از تولید و خرید آثار آنها و همچنین ایجاد فضایی برای عرضه آثار است. تاکنون بسترهای لازم برای شکوفایی اقتصاد فرهنگ و هنر کشور فراهم نشده و این حوزه یکی از اولویت ها و برنامه های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به شمار می آید تا بتوانیم آن را هم در داخل و هم در خارج از کشور توسعه دهیم.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به هنر خوشنویسی به عنوان یکی از هنرهای حوزه تجسمی گفت: «به هنر خوشنویسی کشور و اساتید آن افتخار می کنیم. هنر می تواند مهم ترین زمینه گسترش تعاملات و ارتباطات فرهنگی در حوزه بین الملل باشد. حوزه تمدنی ایران ما تا شبه قاره هند گسترش یافته و هر کجای روی زمین تمدن ایرانی می درخشد و این درخشش را به بطور قطع اهالی فرهنگ و هنر برای کشورمان ایجاد کرده اند.» وی تاکید کرد: «بنا داریم بستر فرهنگ و هنر را هم در داخل و هم در خارج از کشور برای اقتصاد فرهنگ و معرفی فرهنگ و هنر ایرانی فراهم کنیم، زیرا ظرفیت های ما در این زمینه بسیار است.» اما او نگاه خاص وزیر ارشاد به عرصه هنرهای تجسمی بیستم بهمن اتفاق افتاد.

اسماعیلی، ۲۰ بهمن ۱۴۰۰، رئیس جمهور رئیسی را به

محمد حیدری

نویسنده

این روزها کثرت گالری های تهران تعطیلند؛ سه ماه است غیر از دوسه نگارخانه، مابقی تعطیل هستند. البته همه می دانند این روند سه ماه اخیر را نباید به پای وزارت ارشاد نوشت و تابعی از شرایط خاص جامعه است. ماه پیش وقتی گالری آ خواهان برپایی نمایشگاه شد، با هجمه جیبی روبه رو شد. کمانیکه محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در روز دانشجو اعلام کرد: «عده ای اقتصاد فرهنگ و هنر و معیشت هنرمندان را به بازی های سیاسی گره زده اند. امروز هنرمندی می خواهد برنامه هنری را اجرا کند، عده ای به صورت سازماندهی شده، با فحاشی و تهدید مانع او می شوند. این چه نسبتی با آزادی کار و آزادی بیان دارد؟ یک برنامه هنری تنها متعلق به یک نفر نیست؛ گروهی آن را تدارک دیده اند، از گیشه داری که بلیت می فروشد تا متصدی نور و سالن و صدا همه در آن درگیرند. عده ای از اصحاب فرهنگ و هنر درگیر معیشت شان هستند و به خاطر این وضعیت دچار مشکل معیشتی شده اند.»

جالب اینکه وزیر ارشاد هنگامی که سوم شهریور ۱۴۰۰ به عنوان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی کار خود را آغاز کرد، با مخالفت هایی از سوی جامعه تجسمی روبه رو بود. در برنامه پیشنهادی که برای او تدوین شده بود نگاه بدبینانه ای به گالری های هنری وجود داشت و همین، جوی منفی برایش به وجود آورده بود. اما اسماعیلی با زیرکی خاصی با انتخاب محمود سالویی، مدیرکل سابق هنرهای تجسمی که روحیه ای میانه رو دارد در همان هفته نخست وزارت برای تلطیف روابط با جامعه تجسمی قدم برداشت، به فاصله فقط ۲۷ روز یعنی دقیقاً آخرین روز شهریور ۱۴۰۰، با اهالی هنرهای تجسمی در حیاط تالار وحدت دیدار کرد و به سخنرانی های گاه تندوتیز نمایندگان انجمن های هنری گوش فرا داد.

ارشاد اسلامی با هنرمندان و صنف ها علنی نمی شود؛ چرا که دقیقاً فضایی التهاب آفرین حتی برای هنرمندانی که قصد تلطیف این فضا و میان داری را با کمک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارند، ایجاد می شود و آدم را یاد شکلاتی می اندازد که یک مغازه دار در یکی از بازیدهای رئیس جمهور به وی تعارف کرد و تحت فشار عده ای مجبور شد فیلمی برای عذر خواهی بگیرد. در این فضا و روزهای سخت اما هیچ کدام از کسانی که چنین فشاری را به زندگی مردم و خصوصاً هنرمندان وارد می کنند، خواهان آرام شدن فضا و نگران هزینه ضربه هایی که فرهنگ و هنر آن هم پس از دو سال کرونایی خورد، نیستند.

شده بود، گفتم که دشمنان به دنبال ایجاد انشقاق و از بین بردن وحدت سرزمینی ما هستند و هم اکنون خودشان به این قضیه اعتراف می کنند. شبکه های معاند که علیه هم حرف می زنند، خودشان می گویند که یکی از شبکه ها به دنبال تجزیه طلب ها رفته و این نشان می دهد پشت سر این شبکه ها، سرویس های جاسوسی وجود دارد.»

این روزها گالری ها مانند کنسرت های موسیقی کاملاً تعطیل اند با این تفاوت که دفتر موسیقی برای گشایش فضای موسیقی، تلاش های پیدا و پنهان بسیار می کند. موضوع مهم تر این است که حتی دیدارهای وزیر فرهنگ و